

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky

Autor práce: Jana Hasilová

Název práce: Systém dávek hmotné nouze jako nástroj ochrany před chudobou v podmínkách ČR

Autor posudku: Mgr. Kamila Vlčková

1) Aktuálnost tématu

Autorka se věnuje vztahu mezi chudobou a dávkami hmotné nouze, přičemž svou pozornost zaměřuje na aktuální právní rámec a nedávné změny v systému dávek hmotné nouze. Toto téma je, s ohledem na současné diskuse o efektivitě sociálního systému a tlak na jeho zeštíhlování, velmi aktuální.

2) Cíle práce, výzkumné otázky a jejich naplnění

Autorka uvádí, že hlavním cílem práce je: „*identifikovat silné a slabé stránky systému dávek sociální pomoci na základě analýzy dopadů nastavení systému dávek hmotné nouze na řešení problému chudoby a navrhnout zlepšení nebo nová opatření systému.*“ (s. 18) Nutno podotknout, že jde o poměrně krkolomné vymezení cíle. Autorka tento cíl naštěstí rozvádí o dílčí cíle, které jsou konkrétnější a srozumitelnější:

- 1) *Analyzovat aktuální pojetí systému dávek hmotné nouze.*
- 2) *Diskutovat efektivitu dávek hmotné nouze jako záchranné sítě před propadem do chudoby.*
- 3) *Posoudit význam dávky doplatku na bydlení pro osoby v hmotné nouzi.*
- 4) *Navrhnout nová opatření nebo zlepšení systému dávek hmotné nouze ve vztahu k řešení problému chudoby.* (s. 18)

Výzkumné otázky víceméně odpovídají stanoveným dílčím cílům.

Krkolomné vymezení hlavního cíle je kamenem úrazu této diplomové práce. Autorka uspokojivě naplnila všechny dílčí cíle, ten hlavní ale nikoliv - v práci se totiž nikde nevyskytuje analýza dopadů.

3) Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

V kapitole 3 (s. 20 - 22) autorka definuje koncept sociálního vyloučení a nedistributivního diskursu. Využívá k tomu jak českou, tak zahraniční odbornou literaturu. Kapitola je sice krátká, ale obsahuje vše podstatné.

Kapitola 4 (s. 23 - 31) je zaměřena na chudobu. Podle názvu (*Chudoba jako sociálně historický fenomén*) by mělo jít hlavně o sociálně historický přehled, ale ve skutečnosti se zde autorka především věnuje dimenzím chudoby, možnostem jejího měření, příčinám chudoby i stavu chudoby v ČR.

Kapitola 5 (s. 32 - 36) je zacílena na sociální politiku, a to především na její nástroje „v boji s chudobou“. Autorka zde nejdříve vymezuje sociální politiku, její funkce a nástroje s pomocí odborné literatury a následně se zaměřuje na konkrétní české nástroje.

Kapitola 6 (s. 37 - 47) je orientována na systém sociální pomoci v ČR, přičemž autorka nejdříve spět využívá odbornou literaturu k obecnému vymezení a poté se konkrétně věnuje českému prostředí – nabízí historický exkurz po roce 1989 a blíže rozebírá dávky hmotné nouze.

Na celé práci je jasně vyjet, že je tzv. orientovaná na problém, což se silně odráží v teoretické části. Ta se především věnuje popsání českého systému sociální pomoci (s důrazem na dávky hmotné nouze) a poněkud upozařuje odborná teoretická východiska. Autorka v začátku práce uvádí, že sociální dávky jsou jejím profesním zaměřením – to tento přístup k diplomové práci částečně vysvětluje.

4) Metodologie

Autorka zvolila kvalitativní přístup – konkrétně provedla polostrukturované rozhovory s odborníky (pracovníky dávek hmotné nouze) a analyzovala výzkumné studie VÚPSV.

Výzkumný soubor nebyl příliš rozsáhlý (šlo o 8 respondentek), čehož si ale autorka byla vědoma, a proto doplňovala tvrzení respondentek o zjištění studií VÚPSV. Takto provedený výzkum jí poskytl dostatečné informace pro naplnění stanovených cílů.

Autorka pracovala s českou odbornou metodologickou literaturou.

5) Využití literatury a dat

Autorka pracovala s množstvím českých zdrojů – využívala odbornou literaturu, výzkumné studie, legislativu atd. Zahraniční literatura byla využita pro popsání teoretických východisek.

Autorka využívala výhradně české datové soubory (ČSÚ), což je ale s ohledem na úzké zaměření na ČR pochopitelné.

6) Věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Diplomová práce se vyznačuje kvalitní argumentací. Autorka si byla vědom svých limitů a zmiňovala je. Provedená analýza pomohla k naplnění výzkumných cílů i k zodpovězení výzkumných otázek. Propojení s teoretickými východisky (především s koncepcí sociálního vyloučení) mohlo být silnější.

7) Formální úprava a jazyková stylistika

Tato diplomová práce má velmi kvalitní formální úpravu. Jazyková úroveň je rovněž vysoká.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „výborně“.**

Datum: 14. 6. 2015

Podpis: